

Over een voormalige spoorbaan

► Een tocht rond de open polder van Demmerik in het Utrechtse veenweidegebied: over een groene spoorbaan, houtkades, landwegen en recreatieterreinen. Een polder die nog een vrij gaaf beeld van het oorspronkelijke veenlandschap laat zien, dat wil zeggen niet uitgeveend, verplaat of drooggemaakt zoals elders in de Ronde Venen. Uit de wisseling van kavelrichtingen valt de geschiedenis van de middeleeuwse ontginningen goed af te lezen. De naam 'Demmerik' is eigenlijk een verbastering van 'Denemarc' of 'Deenmercken' en slaat waarschijnlijk op afstammelingen van Deense vikingen in Utrecht die zich in de 10e en 11e eeuw als kolonisten in deze veenwildernis teruggetrokken hadden.

Een groene spoorbaan

Op de **voormalige spoorbaan (1)** knarst het grind nog lekker onder uw schoenen, al is het her en der overdekt met mos, zand of gras. Vanaf 1915 tot 1950 hebben hier personentreinen gereden en tot 1986 goederentreinen: eerst stoom-, later dieseltractie. Het was een zijtak van de Haarlemmermeerlijnen. Vanaf Uithoorn ging het boemeltje via Wilnis en Vinkeveen naar de Oukopersdijk en Nieuwersluis. Daar takte de lijn aan op het hoofdspoor tussen Amsterdam en Utrecht. Maar rendabel is dit lokaalspoor nooit geweest. In de jaren 1920-1930 werd het weggeconcurrerd door een nieuwe loot aan de OV-stam: de bus. Alleen in de laatste oorlogsjaren, toen er geen

In de benen door de Venen

'In de benen door de Venen' is de naam van een agrotouristisch project in dit gebied. U wordt uitgenodigd om de deelnemende boerderijen te bezoeken voor een polderwandeling, een

proeverij in de boomgaard of een ontvangst met koffie en koek, plus een boerenlunch met streekeigen producten. Tijdens het wandelen van deze Demmerikroute

Voormalig station Vinkeveen (foto Gerard Op het Veld)

ander openbaar vervoer meer functioneerde, beleefde dit lijntje een opbloei. De naam 'Vinkeveen' valt nog duidelijk op het geveltableau van het stationsgebouw uit 1914 te lezen. De gietijzeren ophaalbrug aan het begin van de spoorbaan is verdwenen. Wel resten nog gemetselde landhoofden – evenals verderop, bij de vroegere spoorbrug over de Veldwetering, die inmiddels is vervangen door een houten voetbrug.

Ruige houtkade

De **Demmerikse Kade (2)** is de 'achterdichting' van een van de oudste veenontginningen in dit gebied: vanaf de rivier de Aa of Angstel (oertak van de Vecht) naar het middelpunt van de opbollende Ronde

komt u langs kaas- en zuivelboerderij Van der Arend, gelegen op de Demmerikse Kade 17, en langs het KunstErf van Jeannette de Baat op Demmerik 47, waar onder andere

workshops voor schilderen en beeldhouwen worden gegeven. Meer informatie over dit agrotouristische project vindt u op internet: www.indebenen-doordevenen.nl.

Venen. Deze ontginning werd al rond het jaar 990 min of meer spontaan begonnen vanuit het kasteeldorp Loenersloot in het noordoosten. Pas later werd het door de landsheer, de bisschop van Utrecht, tot cope-ontginning uitgeroepen. Copes waren koopkavelblokken van circa 1250 meter lang en 120 meter breed. Vandaar de naam Oukoop, waarbij 'oud' staat voor al eerder ontgonnen koopland.

Groen overhoekje

Bosdijk (3) is een recreatiegebied van 20 ha met visvijvers en ligweiden. Eigenlijk een groen overhoekje van de ruilverkaveling uit de jaren zestig, tegen de aloude Bosdijk aan gevleid. Deze dijk vormde de achtergrens of achterdichting van de eerste veenontginning vanuit de Aa. Vandaar de naam Oud-Aa. De **Veenkade (4)** loopt in het verlengde van

de Boterwal en de Botervaart, waarover vroeger veel zuivel vervoerd werd. De kavels van het ontginningsblok Oudhuizen in het noorden staan hier loodrecht op die van Portengen ter Aa in het zuiden.

Lintdorp

Het **Donkereindse Bos (5)** is ook een recreatieterrein, gelegen tussen de oude Botervaart en een ruilverkavelingsweg uit de jaren zestig, genoemd naar de oude korenmol in Wilnis. De buurtschappen **Donkereind en Demmerik (6)** hebben meer dan het recreatie- en forensendorp Vinkeveen hun aanzicht van veendorp behouden. Dat blijkt ook uit de lang- en dwarshuisboerderijen met hun accoladevormige topvensters en de tuinderswoningen met hun knikspantdaken van rond 1900 in de lintbebouwing.

Afstand:
12 km - 3 uur

Startplaats
Demmerik, bij het voormalige station Vinkeveen

Markering:
ANWB-bordjes en geel-rood-gele stickers

Bereikbaarheid:
buslijnen 140 Haarlem-Utrecht en 126 Amsterdam Muiderpoort-Mijdrecht, uitstaphalte Kerklaan (ca. 10 minuten lopen naar startpunt)

Parkeren:
Vinkeveen

Horeca:
Vinkeveen, Demmerik en Nieuwer ter Aa

